

a de veres ço que t'he dit --- com tu sies lo pus leig --- aucell del món, qui has pijor veu ---? Roman a mal punt, car --- dolent seràs tostemps», *Terç* (NCl. vi, 145.21).

Tan bon punt com partint de la idea de 'així que s'assoleix tan bon estat que ---', pren un sentit merament temporal, ometent-se generalment el mot *com*, i amb el matís de 'tot seguit que': ja ho trobem en cançons populars velles, o no recents (Ss. xvii-xviii?): «puig que Déu ho ha volgut - ya som tornat de la guerra: / *tan bon punt* ne som tornat - ya la som anat a veure / ---» (MilàF, reco. al Gironès, *Romllo.*, 365.2); «Lo comte Tallafiero va com lo vent, / volant per les altures del Pirineu: / *tan bon punt* ahir vespre deixà l'aplec, / seguiren-lo 'ls fallaires, en reuizzell / ---», *Canigó* v, 3.

Com que està enterament gramaticalitzada, i subjecta a greu desgast, colloquialment, la frase s'abreuja, tant en cat. central i oriental com en ross. La forma més admesa que revesteix llavors en el llenguatge comú és *bon punt*: *bon punt m'ho donin t'ho portaré*. Molt més vulgars, i no acceptables en boca de qui no parli amb descuit, són *tan punt* o *en punt*: aquest se sent, p. ex., a l'Alt Empordà: «duia un artiller dels que no n'hi ha, i *en punt* va poguer fer seguir el canó fins a dalt d'aquest erm: bum ---» anotava Coromines a Biure (1926) (cf. *O. C.*, 595ss.); aquell l'he sentit a xicots barcelonins des de 1919, però també en ross.: *tant punt la va tenir* --- Banyes d'Arles (1959), *tan punt li tocava l'aire* --- Estagell (1960)

No ho confonguem, però, amb la locució adverbial determinativa *en punt* a 'pel que fa a, quant a', comuna amb el castellà i pertanyent a la llengua més correcta: «--- era la croada contra els qui posaven les bombes, que *en punt* a això la gent no afluijava, sinó que s'enverinava més cada dia», Coromines (*Prometeu*, xiv, § 3, p. 234).

De *dir* o *explicar punt per agulla*, he parlat a *FIL* (iii, 1019a49-52); també és valencià («*punt* per agulla: C por B» Lamarca, *Dicc. Val.*); a Tort.: «jo vos contaré, *punt per agulla*, la història dels jagants», Vergés (*Espurnes* v, 136); a Ribag., no sols és de la part pirinenca: «*explicar-ho tot punto per agulla*» Jusseu (1965).

De *punt en punt* 'a cada moment': «en aquest dia e en los altres, après continuament seguidors, de hora en hora, e de *punct en punct*, se segueiren e vengueren dins la dita gran sala real ---» a. 1431 (negociacions amb Castella i Navarra, *CoDoACA* xxvii, 202).

DERIV.: *Puntada* [Belv.]. *Puntell* (?) Escrig (no en Lab. 1888), crec que no hi ha altra cosa que *puntill*. *Puntellada* (?). *Puntellàs*. *Puntill* [Lab. 1840]; *apuntillar*; *apuntillada*; *apuntillador*. *Puntillo* i *puntillós* són castellanismes intolerables. En la nostra llengua, en canvi, és excel·lent l'idiomàtic: *Puntós* [Belv.; DAG.]: «tu no coneixes, Riteta, / lo qu'és en Cinto *puntós*: / quan fica al forat la banya / no l'hi treu ningú del món», Pitarra (*L'Esq. de la Torratxa, Gataades*, 69); «---Tòni, no 'm torses ses paraules, o si no, fora pus xarrar. ---Jesús, Andreu, que étis de *puntós*! ---Y tu

étis una xandoc, que tot m'ho gires», AMAlcover (*Contarelles*, 323); «jo --- só tan *puntós* com qualsevol, y més sèrio ---», EmVilanova (*O. C.* ii, 157); *puntositat*; *+empuntosir-se* 'pendre's alg. c. malament' eiv.: «Jesús, si en tens de veri! / Déu mos guard de tanta ràbia: / no t'hi has d'*empuntosir*, / segueix i fes bona cara», JnCastelló (*Ibiza y Form.*, 94).

+Puntejar «faire le pointilleux» ross. ant.: «per ço que vós no pogéssets *puntejar*» a. 1390 (*InvLC*, que remet a *Revue*, 374). Parlant de cops o puntades: «salta sobre Ben-Rifat y --- com si trepitgés rahims, li *punteja* sobre l'esquena un partit de tercerilles, fins qu'a cops de talons, l'ajau a terra bo y estabornit», EmVilanova (*O. C.* ii, 165). *Puntet* 'entrebanc frívol i insidiós': «per què teniu, doncs, tan mala manera / volent tan fexuc passar-me lo joc, / parant-me *puntets* per fer-me dir hoc, / mostrant la sospita ésser verdadera», *Procés de les Olives* (p. 32, v. 723). *Puntarraco*. *Punterejar* mall. (DAG.).

Puntual [DTo. 1647: «promptus, paratus, praesto, expeditus»], «les campanes --- les dos grosses són casí *uni sonus*: la una --- que és la grossa, sembla *puntual*, lo sonido de ella, al Dominical de la Seu de Bna.», (adv.), Maldà (*Excursions*, 65); «La *Puntual*», títol simbòlic de la botiga protagonista de *L'Auca del Sr. Esteve* de Russinyol (i, § 1). *Puntualment* [DTo. 1647: «exacte, accurate --- haec effigies, pictura, imago hominem ipsum exprimit, refert ---»]; *puntualitat* [DTo. 1647: «promptitudo, celeritas, festinatio»].

Puntualitzar [Lab. 1840]: «no cal historiar aquí com va arribar l'Estat a la *Declaració dels Drets de l'Home*, ni *puntualitzar* l'especial significació del *Pacte del Poble* (1647), i l'*Exposició* de 1649 ---», Coromines (*Sobirania Pers. Pol.*, *O. C.*, 1433b2f.); *puntualització*, *-itzador*. *Impuntual*; *impuntualitat*.

Puntuar [Lacav.]; *puntuació* [Belv.]; *apuntuar*; *apuntuació*. Lab. posa *puntar* i el *Dfa.* declara millor dir *puntar* i *comar* (però ¿no és això enderriament de mestre de minyons?)

Apuntar 'donar un punt a una ferida, curar-la provisòriament': «¿és irat lo metge quant li *apunta* la nafra que'l fa cridar?: no és irat, ans li fa misericòrdia per guarir-lo»; «si hun hom és naffrat, e lo metge li vol *apuntar* les naffres, e lo pacient dirà ---Anauvos-en, metge, que yo daré almoyna —¿Axí, ab almoyna, guarreu?», StVicentF (*Quar.*, 185.93, 273.96). *Apuntar* 'pendre nota d'alguna cosa' [DTo. 1647]: «*apuntaré sols lo negoci*: --- adnotabo aliquid per summa capita ---»; *apuntuació* [Lab. 1839]; *apuntuament* [Belv.]; *apunt*.

Contrapunt [Belv., musical]: «los acorts de les músiques, que ab lo brillo que sonavan, per això que ho feyan a competència y per *contrapunt*, y per l'abundant repertori d'escullides peces que una y altra poseshian, convidavan fins al més indiferent y desganat», Vidal Val. (*Rosada d'estiu*, 237); «O Rambla, imatge bella d'una vida fluent, / que sembles la mateixa i ets sempre diferent / --- / pacífica fatxada de misteris humans, / *contrapunt* de les brises de muntanya i de mar: / felix l'home a qui lleu tes auques contem-